

LEZECKÝ SPRIEVODCA
TUPÁ SKALA

HK JAMES DOLNÝ KUBÍN

Martin Dudáš v januárových trojkách, foto: Ján Dudáš
Foto na obálke: Martin Nosál
Foto na zadnej strane: Jano Dudáš
Nákresy a spracovanie: Martin Nosál
©HK James Dolný Kubín

Milá lezkyňa, milý lezec!

Do rúk sa vám dostáva očakávaný sprievodca lezením na Tupej Skalke, ktorého jednoduchým cieľom je sprehľadnenie a zjednodušenie orientácie pri lezení na našom oravskom lezeckom skvoste. Výraznou zmenou, ktorú tento sprievodca prináša, je nový pohľad na klasifikáciu. Liptovsko-oravsko-blatnícke "sedmy" sú slovenským pojmom a lezcom je viac-menej jasné, že obtiažnosť v prípade týchto ciest jednoducho nesedí. Tvrdá klasifikácia nie je len otázkou charakteru skaly a lezenia, ale skôr severoslovenskou zvyklosťou. Tá nakoniec vytvorila osobitý systém hodnotenia (prísny a tvrdý), ktorý sa týka hlavne ciest v obtiažnostnom stupni VII-VIII. Tupá Skalka v tomto smere nijak nezaostáva a k sedmám sa pridávajú povestne tvrdé štvorky a päťky. Nejednen skúsený lezec vám povie, ako si na Tupej posedel v päťpluskách.

Na jednej strane by sa patrilo ctiť si tradíciu, ale na druhej táto tradícia so sebou nesie skutočné, lezecké riziká. Nové preklasifikovanie sa teda deje predovšetkým v mene bezpečnosti. Máme na mysli cezpoľných lezcov, ktorí inak zažívajú pomerne nemilé prekvapenia v pre nich inak samozrejmych a "lahkých" obtiažnostných stupňoch. Nová klasifikácia sa teda snaží udať reálnejšie hodnoty lezených ciest a mať pred očami trochu širší kontext, ako len ten náš severoslovenský.

V prípade mnohých ciest nový sprievodca opravuje chyby a nepresnosti v udávaní obtiažnosti, ktoré sú nakoniec celkom časté v predošliých sprievodcoch - Slovenské Skalky II a sprievodca na webe www.james.sk. Podobne tak ustaluje hodnotenia, ktoré sú uvedené priamo na skale, prípadne dodáva tam, kde uvedené nie sú.

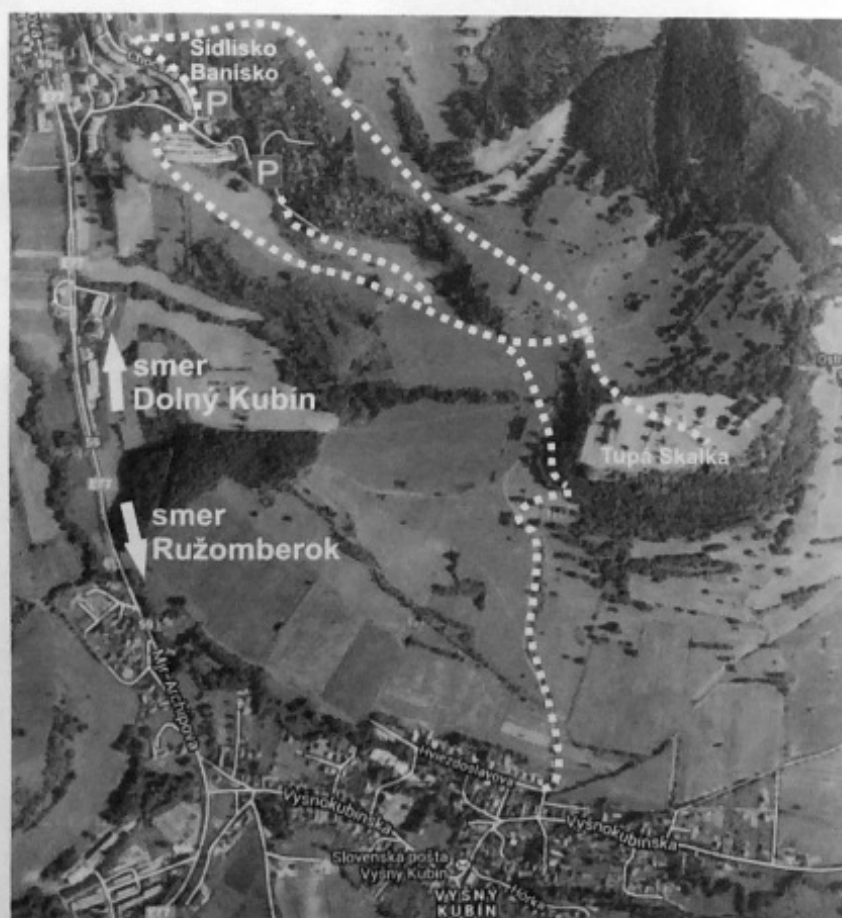
Tupá Skalka pre mnohých lezcov stále znie ako morálová oblasť. Za posledné roky sa však táto vec výrazne mení, pretože Skalka prešla masívnym preistovaním aj klasických ciest. Skalka sa tak postupne z klasickej mení na športovú oblasť. V čase vydania sprievodcu je preistenie ešte nie úplné, vytúženým stavom je kompletne preistenie a doistenie všetkých ciest, ktoré sú uvedené v tomto sprievodcovi.

Sprievodca mapuje momentálne odistené a bezpečne leziteľné cesty (pokiaľ nie je uvedené inak). Z tohoto dôvodu čiastočne vynecháva pôvodné, klasické cesty, ktorým dnes už chýba kvalitné istenie, prípadne cesty, ktoré podľahli sile prírody (erózia, vegetácia). Sprievodca chce čiastočne zachytiť históriu lezenia na Skalke, tieto staré cesty sú len naznačené bez plného vytýčenia smeru alebo sú len slovne popísané. Pri spracovaní klasických ciest vychádza zo samizdatového sprievodcu (Milan Smilka, 1985) a z ústneho podania miestnych klasikov. Pôvodné cesty sú čiastočne zachytené v článku Cvičné skaly, Krásy Slovenska, č.7, r. 1969.

Tradične sa za na najlepší prístup k skalám považoval nástup z Vyšného Kubína. Odporúčame vám však nastupovať radšej z opačnej strany, teda od sídliska Banisko v Dolnom Kubíne. Poskytuje omnoho viac dobrých možností na parkovanie áut pri panelákoch alebo pri garážach. Samotný nástup je len o pár minút dlhší a predovšetkým nedochádza k zbytočným konfliktom s domácimi obyvateľmi Vyšného Kubína, ktorých neteší masové parkovanie pred ich domami v dedine. A rovnako, zostup na Banisko pri zapadajúcom slnku má svoje neopakovateľné čaro.

Vedľa Tupej Skalky smerom na východ sa nachádza masív Ostrej Skaly. Tu treba povedať, že akákoľvek lezecká činnosť v tejto oblasti je prísne zakázaná. Samotná Tupá Skalka sa nachádza v pásme vysokého stupňa ochrany a lezenie je povolené len na výnimku. Stav tejto výnimky ako aj podmienky jej platnosti odporúčame sledovať na webe www.james.sk

pekné lezecké dni Skalke!
kolektív autorov

Prístupové trasy na Tupú Skalu. Sídliisko Banisko je na prvej odbočke doprava z hlavnej cesty zo smeru Ružomberok. Parkovanie najlepšie na vrchnej ulici alebo susediacich garážach. Prístup ku skalám 20 až 25 minút.